

Precontractuele informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt bij het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de onderneming waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Productbenaming: Pensioenfonds Forbo
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): A9N92MHJZZF96CEYLH48

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

Er zal een minimaal aandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling worden gedaan: ___%

in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

Er zal minimaal aandeel duurzame beleggingen met een sociale doelstelling worden gedaan: ___%

Het product **promoot ecologische/sociale (E/S) kenmerken**, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling heeft, zal het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van % behelzen

met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

met een sociale doelstelling

Het product promoot E/S kenmerken, maar zal geen duurzame beleggingen doen

Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?

Pensioenfonds Forbo belegt voor een goed pensioen. Dat doet Pensioenfonds Forbo verantwoord, zodat gepensioneerden hun pensioen ontvangen in een wereld die toekomstbestendig, rechtvaardig en leefbaar is. Pensioenfonds Forbo richt zich met name op:

1. Het uitsluiten van ongewenste activiteiten zoals tabak, controversiële wapens, handvuurwapens voor civiel gebruik, adult entertainment, en bont.
2. Het beperken van negatieve effecten van beleggingen door het betrekken van milieu- en sociale factoren en ondernemingsbestuur (ESG) bij beleggingsbeslissingen.
3. Klimaat: Pensioenfonds Forbo brengt de financiële risico's en mogelijke negatieve gevolgen van de beleggingen op de leefomgeving in kaart en stellen beleid op met

als doel klimaatrisico's te beheersen en bij te dragen aan de energietransitie. Daarnaast gaat Pensioenfonds Forbo in gesprek met bedrijven die veel kunnen betekenen voor de energietransitie en een groot risico lopen als zij hun bedrijfsmodel niet aanpassen en stemt Pensioenfonds Forbo op aandeelhoudersvergaderingen over milieu-onderwerpen.

4. Arbeidsrechten en mensenrechten: Pensioenfondsforbo beschouwd haar dialoogbeleid als een belangrijk instrument bij het aanpakken van sociale aspecten. Zo gaat Pensioenfonds Forbo in gesprek met bedrijven over leefbare lonen en inkomens in toeleveringsketens en bedrijven waar zich ernstige misstanden voordoen en die derhalve de OESO-richtlijnen, *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP's) en de *UN Global Compact Principles* schenden. Daarnaast is de impact van technologische ontwikkelingen op banen een belangrijk onderwerp. Ook in het stembedeeld neemt Pensioenfonds Forbo het onderwerp mensenrechten mee. In het algemeen stemt Pensioenfonds Forbo voor aandeelhoudersvoorstellen op het gebied van sociale aangelegenheden als deze maatschappelijk verantwoordelijk gedrag stimuleren en langetermijnwaarde van ondernemingen voor aandeelhouders en andere belanghebbenden verbeteren.

De pensioenregeling als zodanig heeft niet een referentiebenchmark zoals bedoeld in SFDR.

Meer informatie over deze duurzame ambities is opgenomen in het beleid.

● ***Met welke duurzaamheidsindicatoren wordt de verwezenlijking van elk van de door dit financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken gemeten?***

Pensioenfonds Forbo gebruikt de volgende duurzame indicatoren om te meten of het slaagt in haar ambities:

- De gewogen gemiddelde MSCI ESG IVA¹ score van bedrijven voor beleggingen in de aandelen- en bedrijfsobligatie portefeuilles.
- Aantal bedrijven waarmee een engagement traject per thema wordt aangegaan.
- Scores op indicatoren van een eigen landenraamwerk voor overheden waarin belegd wordt. Met dit raamwerk toetst het pensioenfonds een overheid op financiële en maatschappelijke aspecten. Voor laatstgenoemde maakt Pensioenfonds Forbo gebruik van de Corruption Perception Index van Transparency International, de Democracy Index van de Economist Intelligence Unit, de Vulnerability en Readiness score van de Notre Dame Global Adaptation Initiative, en de Human Development Index van de United Nations Development Programme.
- CO₂-uitstoot voor de aandelen- en bedrijfsobligatie portefeuilles.

● ***Wat zijn de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen en hoe draagt de duurzame belegging bij tot die doelstelling?***

Pensioenfonds Forbo geeft vooralsnog geen commitment af naar duurzame beleggingen.

● ***Hoe doen de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen geen ernstige afbreuk aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?***

Pensioenfonds Forbo geeft vooralsnog geen commitment af naar duurzame beleggingen.

¹ De MSCI ESG Intangible Value Assessment (IVA) is een rating die aan een onderneming gegeven wordt die de belangrijkste ESG risico's en kansen van die onderneming identificeert en afzet tegen de prestaties van ondernemingen die acteren in dezelfde sector.

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Pensioenfonds Forbo geeft vooralsnog geen commitment af naar duurzame beleggingen.

Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Pensioenfonds Forbo geeft vooralsnog geen commitment af naar duurzame beleggingen.

In de EU taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Wordt in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

X Nee.

Welke beleggingsstrategie hanteert dit financiële product?

Het behalen van een goed rendement om nu en in de toekomst de pensioenen te kunnen uitkeren staat voorop. Financieel en maatschappelijk rendement gaan hierin goed samen. Daarnaast houdt het pensioenfonds rekening met de impact van de beleggingen op milieu en maatschappij en zet ze zich in om op positieve wijze een bijdrage te leveren aan maatschappelijke ontwikkelingen. Dit wordt gedaan door te beleggen in ondernemingen en landen met betere prestaties op het gebied van milieu en maatschappij. Hoe hiermee wordt omgegaan, verschilt per beleggingscategorie.

Pensioenfonds Forbo hanteert voor zowel ondernemingen als landen een uitsluitingsbeleid. Dit beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën

Aandelen en bedrijfsobligaties

Er wordt niet belegd in bedrijven die laag scoren op ESG. Dit wordt bepaald aan de hand van een ESG-rating van een dataprovider. Het aantal ondernemingen dat wordt uitgesloten op basis van lage ESG-scores is substantieel. Daarnaast worden bedrijven uitgesloten die slecht presteren wat betreft de mitigatie van klimaatrisico.

De beleggingsstrategie stuurt beleggingsbeslissingen op basis van factoren als beleggingsdoelstelling en risicotolerantie.

Middels de aandelenposities is het pensioenfonds een actief en betrokken aandeelhouder. Dat wil zeggen dat de dialoog wordt aangegaan met bedrijven op verschillende thema's zoals energietransitie, biodiversiteit en leefbaar loon. Daarnaast wordt er gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een duurzaam ondernemingsbeleid dat houdbaar is voor de lange termijn.

Ook middels de bedrijfsobligatieportefeuilles wordt engagement gevoerd. Voor dit engagementprogramma worden ondernemingen geselecteerd waar incidenten en controverses zijn geconstateerd. Dit betreft bedrijven die internationaal erkende standaarden zoals de UN Global Compact Principles en OESO-richtlijnen schenden.

Obligaties opkomende landen

Overheden van opkomende landen worden getoetst op verschillende ecologische en sociale factoren zoals de perceptie van corruptie, de mate van democratie, de kwetsbaarheid voor klimaatrisico's en sociale ontwikkeling. Er wordt niet belegd in staatsobligaties van landen die onvoldoende scores op deze factoren.

Staatsobligaties ontwikkelde landen

Overheden van ontwikkelde landen worden getoetst op bestuurlijke en milieu factoren, zoals de politieke stabiliteit, de afwezigheid van geweld/terrorisme, effectiviteit van de overheid, de kwaliteit van regelgeving, en de kwetsbaarheid voor klimaatrisico's.

● ***Welke bindende elementen van de beleggingsstrategie zijn bij het selecteren van de beleggingen gebruikt om te voldoen aan alle ecologische en sociale kenmerken die dit financiële product promoot?***

De volgende bindende elementen zijn bij het selecteren van de beleggingen gebruikt om te voldoen aan alle ecologische en sociale kenmerken die de pensioenregeling promoot:

- Pensioenfonds Forbo kent een uitsluitingsbeleid dat bindend is. Pensioenfonds Forbo belegt niet in staatsobligaties of ondernemingen die zijn uitgesloten op grond van het uitsluitingsbeleid. Dit betreft onder andere bedrijven in de sectoren: tabak, controversiële wapens, handvuurwapens voor civiel gebruik, adult entertainment en bont. Ook kunnen dit ondernemingen zijn die op basis van onsuccesvolle dialoog worden uitgesloten (engagement-led divestment). Het landenuitsluitingsbeleid is gebaseerd op de naleving van internationale verdragen waar Nederland partij bij is. Dit geldt voor de beleggingscategorie staatsobligaties.
- Pensioenfonds Forbo belegt in de beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligatie (High Yield Europa, High Yield US, Investment Grade Credits Euro) beleggingsfondsen alleen in bedrijven vanaf een minimale ondergrens op ESG-gebied en sluit op basis hiervan een significant deel van het universum uit. Om de ESG-prestatie van bedrijven te beoordelen, maakt het pensioenfonds onder andere gebruik van ESG data van dataproviders.
- Pensioenfonds Forbo hanteert een landenraamwerk voor de keuze van opkomende landen in de beleggingscategorie 'Emerging Market Debt' en sluit op basis van dat raamwerk een significant deel van het Emerging Market Debt universum uit. Met dit raamwerk toetst het pensioenfonds een overheid aan de hand van financiële en maatschappelijke aspecten. Voor laatstgenoemde maakt Pensioenfonds Forbo gebruik van de Corruption Perception Index van Transparency International, de Democracy Index van de Economist Intelligence Unit, de Vulnerability en Readiness score van de Notre Dame Global Adaptation Initiative en de Human Development Index van de United Nations Development Programme.

- Voor alle nieuwe contracten die worden afgesloten geldt dat de geselecteerde vermogensbeheerders zich committeren aan de OESO-richtlijnen en/of UN Guiding Principles.

● **Wat is de toegezegde minimumpercentage voor het beperken van de beleggingsruimte overwogen voor de toepassing van die beleggingsstrategie?**

De pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo kent geen minimaal percentage aan uitsluitingen.

● **Wat is het beoordelingsbeleid voor praktijken op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd?**

Pensioenfonds Forbo belegt alleen in aandelen die bovengemiddeld op ESG-gebied scoren. Om de ESG-prestatie van bedrijven te beoordelen, maakt het pensioenfonds onder andere gebruik van ESG data van dataproviders. Belangrijke ESG factoren die onderdeel zijn van de analyse zijn: samenstelling van het bestuur, beloningsbeleid, eigendomsstructuur, verslaggeving, ethiek en fraude, concurrentievervalsing, corruptie en instabiliteit, instabiliteit van het financieel systeem en belastingtransparantie.

Ook voert Pensioenfonds Forbo een dialoog met ondernemingen als er zorgen zijn over een controverser of over de strategie van de onderneming. Als de dialoog niet leidt tot verbetering, of als een onderneming niet met het pensioenfonds in gesprek wil, kan besloten worden tot desinvestering. De onderneming komt dan op onze uitsluitingslijst.

Praktijken op het gebied van **goed bestuur** omvatten goede managementstructuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving.

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

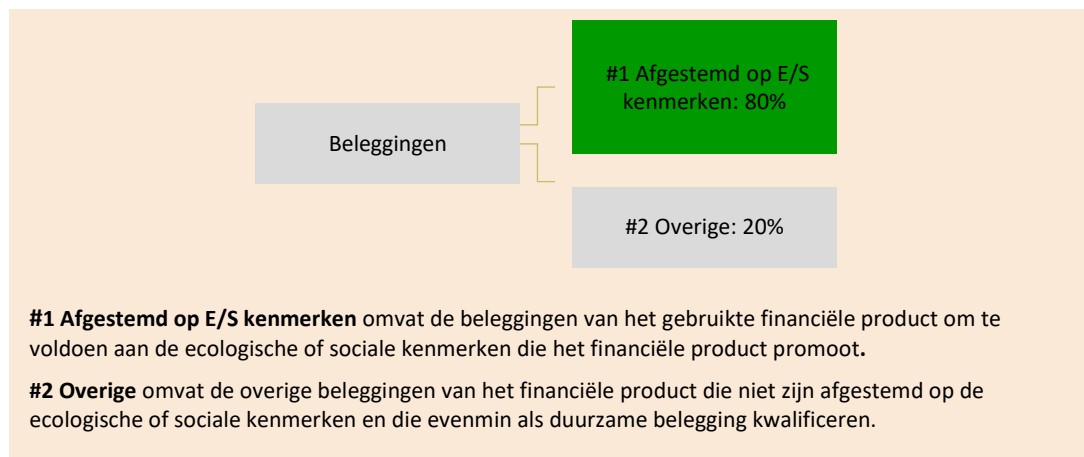
Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

Welke activa-allocatie is er voor dit financiële product gepland?

De meeste beleggingen van de pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo dragen bij aan de ecologische – of sociale kenmerken van de pensioenregeling (#1). Hieronder vallen de volgende beleggingsproducten: beursgenoteerde aandelen ontwikkeld, beursgenoteerde aandelen opkomend, high yield bedrijfsobligaties (Euro & US), investment grade bedrijfsobligaties (euro), emerging market debt, staatsobligaties ontwikkeld.

Om het risicoprofiel van de pensioenregeling te beheersen, de beleggingsportefeuille te diversifiëren of om de beleggingsportefeuille op een efficiënte manier te beheren worden financiële instrumenten ingezet die geen ecologische en sociale kenmerken promoten. Hierbij kan worden gedacht aan financiële instrumenten zoals cash en derivaten. Deze instrumenten zijn opgenomen in de categorie “Overige” (#2), en worden later in het template beschreven.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissiesniveaus hebben die overeenkomen met je beste prestaties.

- **Op welke wijze voldoet het gebruik van derivaten aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot?**
n.v.t.

In welke minimale mate zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

De twee onderstaande grafieken tonen in groen het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in staatsobligaties .

*Voor deze grafieken omvatten "staatsobligaties" alle blootstellingen aan staatsschulden.

Vooralsnog neemt Pensioenfonds Forbo geen commitment op naar duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU- taxonomie.

- **Wat is het minimumaandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**
Vooralsnog neemt Pensioenfonds Forbo geen commitment op naar duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU- taxonomie.

 zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

Wat is het minimumaandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie?

Vooralsnog neemt Pensioenfonds Forbo geen commitment op naar duurzame beleggingen.

Wat is het minimumaandeel van sociaal duurzame beleggingen?

Vooralsnog neemt Pensioenfonds Forbo geen commitment op naar duurzame beleggingen.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor zijn deze bedoeld en bestaan er ecologische of sociale minimumwaarborgen ?

Een aantal van de beleggingen zijn opgenomen onder categorie "#2 Overige". Deze beleggingen zijn nodig om de portefeuille op een efficiënte manier te beheren (1), te diversifiëren (3, 4 & 5) en om het risicoprofiel van de pensioenregeling te beheersen (1 & 2). Bij deze instrumenten is er geen sprake van promotie van ecologische of sociale kenmerken:

1. De verwachte marktwaarde van derivaten

2. Liquide middelen
3. Bank loans
4. Onderhandse Leningen
5. Beursgenoteerd Onroerend Goed

Is er een specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Om de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds Forbo vorm te geven en om prestaties van de beleggingen te meten, worden verscheidene benchmarks gebruikt afhankelijk van de beleggingscategorie. Voor de liquide beleggingen geldt het streven om duurzaamheidskenmerken zoveel mogelijk in de benchmark te implementeren, middels maatwerk ESG benchmarks. Op deze wijze is er sprake van een eenduidig ESG-beleid voor de liquide portefeuilles. De pensioenregeling als zodanig heeft niet een referentiebenchmark zoals bedoeld in SFDR, daarom kunnen onderstaande vragen niet beantwoord worden.

- **Hoe wordt de referentiebenchmark doorlopend afgestemd op alle ecologische of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?**
n.v.t.
- **Hoe wordt de afstemming van de beleggingsstrategie op de methodologie van de index doorlopend gewaarborgd?**
n.v.t.
- **In welk opzicht verschilt de aangewezen index van een relevante brede marktindex?**
n.v.t.
- **Waar is de voor de berekening van de aangewezen index gebruikte methodologie te vinden?**
n.v.t.

Waar is er online meer productspecifieke informatie te vinden?

U vindt meer productspecifieke informatie op de website:

Meer productspecifieke informatie is te vinden op de website: [Verantwoord Beleggen beleid](#)